

[Fuglsang.]

kan støtte dette forslag til løsning af et gammelt problem, selvom vi måske nok kunne have tænkt os en mere konsekvent og fremfor alt en noget hurtigere afløsning. Det er jo sådan, som det ses af betænkningen, at tiden og teknikken er løbet fra det gamle ålegårdsfiskeri; denne fiskeforms samfundsmæssige betydning og karakter er blevet anderledes både for grundejerne — og dermed for dem, der har de gamle ålegårdsrettigheder — og for fiskeriet. Derfor ser man også, at der i vore dage findes mange, der slet ikke udnytter det monopol, som ålegårdsretten i virkeligheden er, denne mulighed for at udnytte blankåltrækket, når ålene går til havs, og derved er ålegårdsretten, som den findes nu, jo reelt til skade for de frie fiskere og for fiskerierhvervet som helhed, uden at andre har tilsvarende gavn af det.

Ikke alene den tekniske udvikling indenfor fiskeriet, men også, og ikke mindst, den almindelige politiske udvikling er forlængst løbet fra disse gamle rettigheder. Det, der sker, er, at man nu endelig skrider til fjernelse af et gammelt, middelalderligt, feudalt levn, en rettighed fra en tid, da samfunds- og klasseforhold var helt anderledes, end de er nu — og derfor en ret, som slet ikke hører hjemme i et moderne demokratisk samfund, men som burde være faldet, da andre gamle standsprivilegier faldt, således som det skete dels ved de store landbo-reformer, dels på det politiske område, da vi fik vor fri forfatning.

Jeg skal nok lade være med at blande mig i de spidsfindige juridiske fortolkninger, som kan anlægges med hensyn til ret og uret i denne sag; jeg indrømmer åbent, at det har jeg ikke ret mange forudsætninger for at gøre; jeg har ikke store muligheder for at måle mig med den sagkundskab, som vitterlig har udført et stort og dygtigt arbejde, da man udarbejdede kommissionsbetænkningen, men det behøver heller ikke at være det afgørende; uanset enkeltheder fortæller facit tilstrækkelig meget om den udvikling, der er sket. Udviklingen begyndte, kan man godt sige, med Jydske Lov, der siger, at det var kongen, og dermed staten, som ejede forstranden og de rettigheder, der knytter sig hertil. Derfra går man over Kristian den Andens og Frederik

den Andens håndfæstninger, som på den ene side sikrer dem, der har forstranden, visse garantier mod skattepålæg; på den anden side giver disse bestemmelser ikke forstrandsejerne nogen eneret på at udnytte forstranden til ålefiskeri. Derfra er udviklingen altså nået frem til det monopol, som ålegårdsretten er i dag.

Denne udvikling på ålefiskeriets område er ikke noget isoleret; den er foregået parallelt med hele den udvikling, som gjorde, at en fåtallig adelskaste tillagde sig en række privilegier og rettigheder, bl. a. eneretten til at sidde i rigets råd, medens alle andre borgere deklasseredes som vankundige. Denne udvikling foregik parallelt med selvejerbøndernes forvandling til fæstere, parallelt med, at adelen skaffede sig selv skattefrihed uden at tage sig særligt af de pligter, der fulgte med. Der var ikke tale om velerhvervede rettigheder, men om rettigheder, som adelen har taget i kraft af magt og overgreb, og en af disse rettigheder er altså denne ålegårdsret, som man nu endelig vil til at afløse.

På denne baggrund ser jeg faktisk ingen virkelig begrundelse for at yde erstatning, og da slet ikke til dem, som gennem de sidste 10 år overhovedet ikke har udnyttet deres ålegårdsret. Jeg indrømmer, at spørgsmålet kan stille sig noget anderledes, når det drejer sig om erstatning til lejerne af ålegårdsretten; de mister nu den stilling, de har haft, men på den anden side bliver det ikke sådan, at de afskæres fra deres erhverv, for muligheden af at fiske ål; det eneste, der sker, er, at de bliverigestillet med andre frie fiskere. Erstatningen bliver jo nok vedtaget; og når det skal være, finder jeg den fremgangsmåde, lovforslaget foreskriver i så henseende, udmærket. Noget andet er, at jeg ikke finder nogen grund til den lange afviklingsperiode, som forslaget foreskriver.

For mig at se burde de frie fiskeres ret til at fiske overalt på søterritoriet være en naturlig ret, som de altfor længe har været udelukket fra. Hvis der er nogen, der har lidt uret i denne sag, må det først og fremmest være dem, som har tjent til livets ophold på havet, og ikke alle andre erhverv. Jeg synes, det ville være rigtigt at gøre denne uret god, hellere i dag end i morgen.

Jeg kan som sagt heller ikke anerkende nødvendigheden af den lange afviklings-